

Aan boord

Geen idee dat het zo ver zou zijn. Maar ik ben er, in de kleine haven van Veenwouden op die drieëntwintigste januari 1865, en het is oppassen geblazen als de gammele loopplank van "De Hoop" onder mijn benen wiebelt. De blauwe ogen van Tjalling Sierks verwelkomen me aan boord van het potscheepje en zes generaties overbruggend reiken we elkaar de hand. Hij weet waarvoor ik kom.

Als we in de kleine roef zitten, steekt Tjalling in onmiskenbaar Friese tongval van wal over zijn leven. De eeltige handen gesticuleren mee, spreken boekdelen. Tjalling verhaalt: "Ik ben geboren te Veenwouden op 8 oktober van het jaar 1797, het eerste kind van Sierk Sijes en Neeltje Tjallings. Op de zondag dat heit en mem in het huwelijk traden ben ik gedoopt. Uiteindelijk waren we met vier kinderen. Rond mijn vijfde jaar moeten we van Veenwoudsterwal naar het dorp verhuisd zijn, maar dat staat me niet echt helder voor de geest. Heit stierf in 1813 en ruim vier jaar later mijn broer Sije. Tijd om te rouwen was er niet. Mem werkte, mijn zussen ook en ik probeerde niet voor ze onder te doen. Sjutje Meindert Leij was mijn buurmeisje. We trouwden hier op 21 maart 1819, toen lag Antje trouwens al in de wieg, maar dat ging vanzelf."

Tjalling knipoogt schalks en vervolgt: "Boerenknecht was ik en arbeider of dagloner. Nog later kocht ik dit potschip. En zou houden we het hoofd wel boven water. De andere kinderen kwamen, en allen bleven goddank: Neeltje in 1820; Meindert, jouw voorvader, in 1822; Baukje in 1825; Sierk in 1828; Fokje in 1830; Sijke in 1834 en Aaltje in 1837.

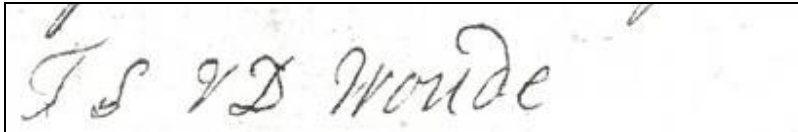
Het was sappelen geblazen, maar we hielden het, al vreesde ik soms. Zo heb ik eind 1831 voor de centen iemand vervangen in dienst, je moest toch wat? In 1837 was ik vreselijk ziek, we hebben met de burens nog een verzoek om ondersteuning ingediend bij de gouverneur. Nooit een cent gezien, maar dat hoefde gelukkig ook niet meer."

Als ik hem vertel over mijn gezin en onze omstandigheden glimlacht hij mild: "Dat is fijn voor je. Maar ook waar heel weinig geld is, komt altijd wel een oplossing. In 1829 woonden we met twee huisgezinnen, 12 mensen, in één huis. Tien jaar later zaten we met ons gezin, met tien mensen dus, in

één woning. Nu zijn Sierk en Sijke nog aan boord en we zorgen voor een kind van Neeltje, Tettje Pieters Terpstra. Dat gaat allemaal vanzelf."

We spreken lang en breed, de tijd vervliegt en het is alsof we elkaar door en door kennen. Maar wellicht is dat de tragiek van elke voorgaande generatie: ik weet meer van hem dan hij van mij.

In de lange rij voorouders neemt Tjalling een bijzondere plaats in. Hij gaf zichzelf en ons - opnieuw, en dit keer definitief - een familienaam. Zijn vader nam in 1811 de naam Woudstra aan, maar het duurde even tot de naam definitief stolde. Onze zeventiende-eeuwse voorvader Sierck Saeckes noemde zich ooit Juesma. Het werd Van der Woude tussen november 1822 en oktober 1825.

A rectangular box containing a handwritten signature in cursive script that reads "J S v D Woude".

Tjalling weet meer dan ik, maar wil sommige zaken niet prijsgeven. Ook over de naamsaanne name hult hij zich in nevelen. Ik neem het hem niet kwalijk; het is zijn goed recht.

Evenzeer is het mijn beslissing om het niet te vertellen, dat hij over precies een jaar het tijdelijke met het eeuwige zal verwisselen.

Hij en ik: we geloven in elkaar, onvoorwaardelijk.